

De Gedragscode voor de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden

Inleiding

Voor het adequaat functioneren van de overheid zijn gezaghebbende adviseurs in de Adviesraad Sociaal Domein noodzakelijk. Personen die het vertrouwen genieten van het bestuur en de burgers omdat ze deskundig, gedreven en integer zijn.

In de dagelijkse praktijk is het belangrijk dat het individuele lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden herkent en voorkomt dat hij in een situatie terechtkomt waarin hij de schijn tegen heeft. Het correcte optreden van het individuele lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden draagt ertoe bij dat de Adviesraad Sociaal Domein zich naar binnen en naar buiten kan manifesteren als een betrouwbaar en gezaghebbend adviesorgaan.

Als gevolg van allerlei maatschappelijke ontwikkelingen kan de integriteit van leden van de raad onder druk komen te staan. Het is daarom van belang om gedragscodes af te spreken die houvast geven. Deze gedragscode wil dan ook duidelijkheid geven over wat de wet vraagt van adviescommissieleden en beoogt in eerste instantie te beschermen tegen onnodige misstappen.

Werkingssfeer

De voorliggende gedragscode is bestemd voor de leden van de verschillende Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Vijfheerenlanden. De Adviesraad Sociaal Domein, die is ingesteld op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet adviseert burgemeester en wethouders.

Functies van de gedragscode

De gedragscode heeft een aantal algemene functies. De gedragscode:

- stimuleert de morele oordeelsvorming van individuen;
- stelt de norm;
- definieert specifieke handelingen als schendingen;
- maakt zorgvuldig optreden tegen schendingen mogelijk;
- geeft richting aan de morele oordeelsvorming van individuen.

De gedragscode beschermt daarnaast specifiek de zuiverheid van de advisering. Het gaat dan om het voorkomen van niet integer handelen en belangenverstrengeling. Leden van de Adviesraad worden zelfs opgeroepen en gestimuleerd actief de schijn van belangenverstrengeling en niet integer handelen tegen te gaan.

1. Regels rondom (de schijn van) belangenverstrengeling

Artikel 1

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden mag zijn invloed en stem niet gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen of het belang van een ander(e organisatie) waarmee hij een persoonlijke betrokkenheid heeft.

Artikel 1.1

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden moet actief en uit zichzelf (de schijn van) belangenverstrengeling tegengaan.

Artikel 1.2

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden onthoudt zich alleen van deelname aan de stemming als er sprake is van een advies waarbij belangenverstrengeling dreigt; het gaat dan om kwesties waar hij zelf een persoonlijk belang bij heeft of om kwesties waarbij het gaat om een belang van een individu of organisatie waarbij hij een substantiële betrokkenheid heeft.

Artikel 1.3

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden onthoudt zich bij beslissingen waarbij belangenverstrengeling dreigt, niet alleen van stemming (zie artikel 1.2 van de gedragscode) maar ook van de beïnvloeding van de besluitvorming in de andere fases van het besluitvormingsproces.

Artikel 1.4

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden doet er bij het Dagelijks Bestuur van de Adviesraad opgaaf van als hij financiële belangen heeft (bijvoorbeeld aandelen, opties en derivaten) in ondernemingen waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een belang heeft. Deze financiële belangen zijn openbaar en worden ter inzage gelegd. Ook een tussentijds ontstaan financieel belang dient opgegeven te worden.

Artikel 1.5

Het Dagelijks Bestuur van de Adviesraad zorgt voor een actuele openbare lijst met gemelde financiële belangen van de leden.

Artikel 1.6

Oud-leden van de gemeenteraad, commissieleden en/of het college van burgemeester en wethouders worden gedurende een jaar na de beëindiging van de zittingstermijn niet voorgedragen als kandidaat voor benoeming tot lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden van de Adviesraad als bedoeld in deze gedragscode.

2. Regels rondom (de schijn van) niet integer handelen

Artikel 2.1

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden neemt geen geschenken aan waarvan mag/kan worden aangenomen dat die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie als lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden worden aangeboden, tenzij:

- a) het weigeren, teruggeven of terugsturen de gever ernstig zou kwetsen of bijzonder in verlegenheid zou brengen;
- b) het weigeren, teruggeven of terugsturen om praktische redenen onwerkbaar is;
- c) het gaat om een incidentele, kleine, attentie (zoals een bloemetje of een fles wijn) waarbij de schijn van niet integer handelen minimaal is.

Aannemen van faciliteiten en diensten

Artikel 2.4

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden accepteert geen faciliteiten en diensten van anderen waarvan mag/kan worden aangenomen dat die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie als lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden van de raad worden aangeboden, tenzij:

- a. het weigeren ervan het adviesraadswork onmogelijk of onwerkbaar zou maken en
- b. tegelijkertijd de schijn van niet integer handelen minimaal is.

Artikel 2.5

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden gebruikt faciliteiten of diensten van anderen waarvan mag/kan worden aangenomen dat die hem uit hoofde of vanwege zijn functie als lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden worden aangeboden, niet voor privédoeleinden.

Aannemen van lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen

Artikel 2.6

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden accepteert lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald of georganiseerd worden, alleen als

- a. dat behoort tot de uitoefening van het advieswerk of
- b. de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel (protocolaire taken, formele vertegenwoordiging van de adviesraad, uitnodiging met beschreven doel omtrent de gewenstheid van de aanwezigheid)
- c. en de schijn van niet integer handelen minimaal is.

Accepteren van reizen, verblijven en werkbezoeken

Artikel 2.7

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden accepteert werkbezoeken waarbij reis- en verblijfkosten door anderen betaald worden alleen bij hoge uitzondering. Een dergelijke invitatie dient altijd te worden besproken in de raad. De invitatie mag alleen geaccepteerd worden als het bezoek aantoonbaar van groot belang is voor de Adviesraad en de schijn van niet integer handelen minimaal is. Van een dergelijk werkbezoek maakt het commissielid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden altijd een verslag voor de Adviesraad.

3. Regels rondom het gebruik van gemeentelijke faciliteiten en financiële middelen

Artikel 3

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden gaat op prudente wijze om met gemeentelijke faciliteiten en financiële middelen die hem ter beschikking staan en gebruikt deze alleen waarvoor ze bedoeld zijn.

Artikel 3.1

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden houdt zich aan afgesproken regels opgenomen in de geldende Verordening op de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden.

Artikel 3.2

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden houdt zich aan de regels die gelden voor onkostenvergoedingen en declaraties, zoals opgenomen in de geldende Verordening op de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden van oktober 2022.

4. Regels rondom informatie

Artikel 4.1

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden betracht maximale openheid als het gaat om zijn eigen advies en beslissingen en zijn beweegredenen daarbij.

Artikel 4.2

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden dat de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het geheime of vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behalve als de wet hem tot mededeling verplicht.

Artikel 4.3

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden maakt niet ten eigen bate of ten bate van een ander gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie of positie.

Artikel 4.4

Een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden gaat zorgvuldig om met (het openbaar maken of doorsturen van) brieven en e-mails van anderen en houdt de afzender zo mogelijk op de hoogte van acties. Bij twijfel over de bedoeling van de afzender informeert het lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden hier eerst naar.

Artikel 4.5

Leden zijn zich ervan bewust dat op social media allerlei grenzen, zoals tussen publiek en privé, vervagen en houden rekening met de risico's die het gebruik van social media meebrengt voor de uitoefening van hun functie als commissielid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden.

5. Regels rondom de onderlinge omgang en de gang van zaken tijdens de vergaderingen

Artikel 5

Leden gaan respectvol met elkaar, met bestuurders en ambtenaren om.

Artikel 5.1

Leden bejegenen elkaar, bestuurders en ambtenaren op correcte wijze in woord, gebaar en geschrift.

Artikel 5.2

Leden houden zich tijdens de vergaderingen van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden aan de betreffende verordening en de nadere regels en volgen de aanwijzingen van de voorzitter op.

Artikel 5.3

Leden van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden onthouden zich in hun functie van van lid van de ASD in woord, gebaar en geschrift, inclusief elektronische berichten, van persoonlijke aanvallen op individuele leden, bestuurders en/of ambtenaren.

6. Regels rondom de naleving van de gedragscode

Artikel 6.1

Het bestuur van de Adviesraad Sociaal Domein ziet erop toe dat deze gedragscode wordt nageleefd.

Artikel 6.2

Minimaal één keer per bestuursperiode evalueert het bestuur van de adviesraad intern en met het college en de contactambtenaar van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden de gedragscode voor de leden op actualiteit, functioneren en op de naleving ervan.

Artikel 6.3

Als een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden twijfelt of een handeling die hij wil verrichten of nalaten een overtreding van de gedragscode zou kunnen zijn, wint hij hierover advies in bij de voorzitter van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden. Indien gewenst volgt overleg met een vertegenwoordiger van of namens het college.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden
d.d. 24 mei 2025

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden

G. Achterberg, voorzitter

L.P.T. Verwijmeren, secretaris

Toelichting bij het gedragsprotocol

Artikel 1.6

Deze regel is geschreven met het oog op oud-raadsleden, commissieleden en oud-collegeleden die lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden zouden willen worden. Raads- en collegeleden bouwen gedurende hun bestuursperiode veel informatie op over de gemeentelijke organisatie en ontwikkelingen die de gemeente aangaan. Als zij na hun bestuursperiode lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden willen worden hebben zij weliswaar een informatievoorsprong die ook voordelig kan zijn, maar de vraag is ook of zij dan onafhankelijk (genoeg) kunnen adviseren. Minstens ontstaat de schijn dat zij door hun raads- of collegewerk zoveel informatie hebben vergaard dat zij niet meer onafhankelijk aan het college kunnen adviseren.

Artikel 2.1

Geschenken zijn een sluiproute naar niet integer handelen. Ze kunnen gebruikt worden om de advisering of besluitvorming te beïnvloeden. Ze kunnen corrumperen of de aanloop daartoe vormen. Ze wekken in ieder geval de schijn. De hieronder staande regels zijn geformuleerd als een 'Nee, tenzij' regel; een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden neemt dus geen geschenken aan, tenzij er goede redenen zijn om hiervan af te wijken. De afwijkingen dienen vervolgens bekend gemaakt te worden bij het dagelijks bestuur van de raad, die vervolgens bepaalt welke vervolgstappen nodig zijn.

Artikel 2.4

Het accepteren van faciliteiten of diensten van anderen kan een afhankelijkheid creëren, of een dankbaarheid, die de zuiverheid van het besluitvormingsproces kan aantasten. Ook met het aannemen van faciliteiten en diensten kan een lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden gecorrumpeerd raken. Het wekt in ieder geval de schijn van niet integer handelen op.

Artikel 2.6

De verplichting actief het ontstaan van de schijn tegen te gaan, betekent dat het lunchen, dineren of naar recepties gaan op kosten van anderen waar mogelijk moet worden vermeden, tenzij de redenen van art. 2.4 van toepassing zijn.

Artikel 5

Elk lid van de Adviesraad Sociaal Domein Vijfheerenlanden, elke bestuurder, elke ambtenaar is een medemens en verdient op basis daarvan respect. Een respectvolle omgang met elkaar maakt het beter mogelijk met elkaar tot een werkelijke beraadslaging te komen. Dat is wezenlijk voor een zorgvuldige besluitvorming.

Artikel 6.2

Er zijn verschillende fasen te onderscheiden die spelen bij het toezien op de naleving van de code, te weten:

- *het bespreken van lastige integriteitskwesaties;*
- *het signaleren van vermoedens van schendingen van de code;*
- *het eventueel onderzoeken van vermoedens van schendingen van de code;*
- *het eventueel sanctioneren van schendingen van de code.*

In iedere fase is het van belang om 'onpartijdig', 'terughoudend met publiciteit' en 'zorgvuldig' te zijn. Alleen dan kan een rechtvaardige manier van handhaven van de gedragscode worden gegarandeerd.

De voorzitter bespreekt en stemt alle gevraagde adviezen af met de overige leden van het dagelijks bestuur. In principe worden deze gesprekken met twee leden van het dagelijks bestuur gevoerd.